Κυριακή ΙΑ΄ Ματθαίου: Ας μάθουμε να συγχωρούμε (π. Αθανάσιος Μυτιληναίος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 26 Αυγούστου, 2022

[Ματθ. 18, 23-35]

Απομαγνητοφωνημένη ομιλία μακαριστού γέροντος Αθανασίου Μυτιληναίου που εκφωνήθηκε στην Ιερά Μονή Κομνηνείου Λαρίσης στις 30-8-1992

Πάντοτε, αγαπητοί μου, στις ανθρώπινες σχέσεις θα υπάρχουν διαφορές. Και πολλές φορές ο ένας θα είναι ο αδικών και ο άλλος ο αδικούμενος. Και ἐν στενῇ και ἐν εὐρείᾳ ἐννοίᾳ. Και τίθεται το ερώτημα: Το πώς θα μπορούν αυτές οι σχέσεις να αποκαθίστανται, πράγμα πολύ αναγκαίον για την ομαλή συνύπαρξη των ανθρώπων**. Πώς αλλιώς παρά με την ανεξικακία ή με την αμνησικακία, να μην θυμάται κανείς την κακία του άλλου**, **που εκφράζονται με την εκ βάθους καρδίας συγχωρητικότητα.** Κι αν συμβαίνουν, υποτίθεται, απεριόριστες προστριβές, πόσο μπορεί να ισχύει αυτή η συγχωρητικότητα; **Απεριόριστα. Αρκεί φυσικά, ο αδικών, ο πταίων, να ζητά συγνώμη**.

Κατά την εβραϊκή αντίληψη, η συγνώμη, έστω και αν εζητείτο, περισσότερο περιορίζετο ωστόσο στις τρεις φορές. Εννοείται την ημέρα. Όχι σε όλη του τη ζωή. Την ημέρα. Και ο Απόστολος Πέτρος κάποτε άκουσε τον Κύριο να λέγει: «*Ἐὰν δὲ ἁμαρτήσῃ εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου, ὕπαγε καὶ ἔλεγξον αὐτὸν· ἐάν σου ἀκούσῃ, ἐκέρδησας τὸν ἀδελφόν σου*». Δηλαδή υποτίθεται ότι τον συγχωρείς. Και όχι μόνον αυτό αλλά τον κερδίζεις κιόλας. Και με μεγαλοψυχία ο απόστολος Πέτρος νόμιζε ότι αν ξεπερνούσε το εβραϊκόν όριον -αυτό το οποίον υπήρχε, δεν ήταν γραμμένο στην Παλαιά Διαθήκη, όχι, υπήρχε ως αντίληψις εις τους Εβραίους, ήτο διδασκαλία των Ραββίνων· ερωτά λοιπόν τον Κύριον: «*Κύριε, έως επτά φορές εάν αμαρτήση σε μένα ο αδελφός μου, θα τον συγχωρήσω;».* Θα επαναλάβω· την ημέρα 7 φορές. Και ο Κύριος του απαντά: *«Όχι επτά φορές, όπως νομίζεις, αλλά έως εβδομηκοντάκις επτά*». Δηλαδή εβδομήντα φορές το επτά. Δεν είναι 7×7= 49=490. Αλλά σημαίνει: Είπες *επτά;* Εγώ σου λέω εβδομήντα φορές το επτά**. Είναι έκφρασις που δείχνει το απεριόριστον. Όσες φορές και αν αμαρτήσει ο αδερφός σου, κι έρθει και σου ζητήσει συγνώμη, οφείλεις να τον συγχωρήσεις.** Προσέξτε. **Οφείλεις να τον συγχωρήσεις.**

Και για να εδραιώσει ο Κύριος αυτήν **την σπουδαιοτάτην ηθικήν θέσιν, που καθορίζει τις σχέσεις των ανθρώπων μεταξύ των**, είπε την παραβολή των μυρίων ταλάντων και του χρεώστου δούλου, που ακούσαμε, αγαπητοί μου, στη σημερινή ευαγγελική περικοπή.

Πώς άρχισε ο Κύριος τον λόγο Του, για να δείξει τη μεγάλη αυτή αλήθεια της συγχωρητικότητος; Είπε: «*Διὰ τοῦτο ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν…*». «*Γι΄αυτό τον λόγο έμοιασε η βασιλεία των ουρανών…*». Και ακολουθεί η παραβολή. Πολύ συχνά ο Κύριος αναφέρεται σε αυτή τη φράση. Δηλαδή **περίπου στερεότυπη**. Όπως***:*** *«Τίνι ὁμοιώσω τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν; -«Με τι να την παρομοιάσω τη Βασιλεία των Ουρανών;»-* ή «*ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν*». «*Έμοιασε, μοιάζει η βασιλεία των ουρανών*», κλπ. Αυτό το «*Τίνι ὁμοιώσω*»**,** «*με τι να την παρομοιάσω τη βασιλεία του Θεού*», **δείχνει την προσπάθεια του Κυρίου να μεταφέρει μια ουράνια πραγματικότητα πάνω στη Γη.** Έχει πει ο Κύριος επτά παραβολές, **αποτελούν μία δέσμη αυτές οι επτά παραβολές**, κι όλες αρχίζουν έτσι: «*Τίνι ὁμοιώσω τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν;*»· που δείχνει ότι αυτές οι επτά παραβολές δεν είναι τίποτε άλλο παρά **επτά πτυχές μιας πραγματικότητος. Της βασιλείας του Θεού**. Αλλά **η Βασιλεία του Θεού ή η Βασιλεία των ουρανών είναι μια ουρανία πραγματικότητα.** Ενώ εδώ στη Γη ζούμε μέσα σε μια γήινη πραγματικότητα. Αυτή η μεταφορά -γι΄αυτό λέει ο Κύριος «*Τίνι ὁμοιώσω*»- αυτή η μεταφορά ουρανίων πραγμάτων σε γήινες πραγματικότητες, με ποια γλώσσα θα γίνει; Ποια είναι η γλώσσα που θα μιλήσουμε; Και ποια αυτή η γλώσσα θα μπορεί να μεταφέρει αυτές τις ουράνιες πραγματικότητες; Είναι δύσκολο. Είναι αδύνατον. Λέει ο απόστολος Παύλος, που είδε ουράνια πράγματα, ότι **δεν είναι δυνατόν να μεταφέρει κανείς τα ουράνια πράγματα εδώ στη Γη. Δεν υπάρχει περιγραφή**. *«Οὐκ ἐξὸν ἐστίν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι»*. **Δεν είναι δυνατόν, εκφεύγουν, η περιγραφή ουρανίων πραγμάτων, δεν μπορεί να μεταφερθεί.** Κι όμως αυτή η μεταφορά είναι ανάγκη να γίνει. Και πώς γίνεται; Γίνεται **με παρομοιώσεις**. Η γλώσσα των παρομοιώσεων. Γι΄αυτό λοιπόν **μία παραβολή δεν είναι τίποτε άλλο παρά μία παρομοίωσις, παρά μία εικόνα, ένας τρόπος να εκφραστούμε για πράγματα ανέκφραστα, μέσα στον χώρο των γηίνων πραγματικοτήτων**. Και εν προκειμένω έχομε την παραβολή που ακούσαμε σήμερα.

Η παραβολή, μιλώντας γενικά τώρα, θα ήθελα να το γνωρίζετε **ότι έχει το μειονέκτημα της απουσίας ορισμού**. Πώς να ορίσεις; Ουράνια πράγματα ορίζονται; Τι είναι η Βασιλεία του Θεού, ορίζεται; Τι υπάρχει στη Βασιλεία του Θεού, ορίζεται; Δεν ορίζεται. Δεν είναι δυνατόν δηλαδή να χρησιμοποιηθεί ορισμός. Το λέει η λέξις. Ορίζω. Ορίζω θα πει βάζω όρια. Αλλά **η Βασιλεία του Θεού δεν ορίζεται, δεν έχει όρια. Δεν μπορεί να μπει λοιπόν μέσα στα καλούπια ορίων** . Γι΄αυτό και δεν ορίζεται. Είναι γνωστό, και μάλιστα κατ΄ επιστήμην ομιλούντες, ότι **όταν θέλομε να δώσομε ακριβή περιγραφή ενός πράγματος, δίδομε ορισμόν. Εάν δεν δώσομε ορισμόν, δεν μιλάμε κατ' επιστήμην** . Το ξέρομε αυτό το πράγμα.

Αυτό λοιπόν είναι ένα μειονέκτημα, ότι απουσιάζει ο ορισμός. **Αλλά εκ της φύσεως των πραγμάτων, δεν είναι δυνατόν, όπως είπαμε, να τεθεί ορισμός. Κι έτσι μιλάμε με πολλές παρομοιώσεις, με πολλές εικόνες**. **Αυτό είναι ένα πλεονέκτημα· διότι μπορούμε να δούμε με πολλούς τρόπους, πολλές πτυχές ενός πράγματος και συνεπώς έχομε έναν πλούτον ερμηνευτικόν.** Είναι πάρα πολύ σπουδαίο αυτό. **Έτσι έχομε το μειονέκτημα του ορισμού, της απουσίας του ορισμού, έχομε όμως το πλεονέκτημα μιας πληθωρικής ερμηνείας**. Γι΄ αυτό βλέπετε που λέμε, όταν ερμηνεύομε το Ευαγγέλιο, ένας πατήρ το ερμηνεύει έτσι, άλλος το ερμηνεύει έτσι, άλλος το ερμηνεύει έτσι. **Τι σημαίνει αυτό; Αντιφάσεις; Ελλείψεις; Όχι. Ουράνιες πραγματικότητες ερμηνεύομε. Συνεπώς έχομε τη δυνατότητα να πούμε πάρα πολλά πράγματα. Τόσα πολλά, επιτρέψατέ μου να σας το πω, ανεξαντλήτως. Όσο σκάβεις, βρίσκεις. Ναι. Όσο ερευνάς, γνωρίζεις.**

Έτσι, στην παραβολή που ακούστηκε, που είπαμε σήμερα, ευαγγελική περικοπή, εδώ ξεδιπλώνεται σ' αυτήν την παραβολή των μυρίων ταλάντων, μία πτυχή της βασιλείας των Ουρανών· που είναι **η συγχωρητικότης και η αμνησικακία**. Έχομε εδώ **μία ωραία και βαθιά αποκάλυψη του πνεύματος της Βασιλείας του Θεού**. Τι είναι η Βασιλεία του Θεού; Η Βασιλεία του Θεού είναι **αγάπη**. Τι είναι η Βασιλεία του Θεού; Είναι **ελπίδα**. Τι είναι η Βασιλεία του Θεού; Είναι **η θέα του προσώπου του Χριστού.** Τι είναι η Βασιλεία του Θεού; **Η συγχωρητικότης και ανεξικακία**. Κ.ο.κ. Βλέπετε λοιπόν ότι εδώ η παραβολή αυτή δίδει σε μία πτυχή, το πνεύμα της Βασιλείας του Θεού. Και πρέπει ακόμη να πούμε ότι **η Βασιλεία του Θεού έχει δύο σκέλη.** Μία, ενιαία είναι. Μία είναι, το ξαναλέγω. Έχει δύο σκέλη. **Το ουράνιον σκέλος και το γήινον σκέλος**. Το ουράνιον σκέλος είναι **οι ουράνιες πραγματικότητες**. Το γήινο σκέλος είναι **εδώ στη Γη**. Και ξέρετε τι είναι η Βασιλεία του Θεού; Ω, αν ξέραμε! Ξέρομε. Αλλά ποτέ δεν το σκεφθήκαμε. Είναι **η Εκκλησία**. **Η Εκκλησία μέσα στην Ιστορία είναι η Βασιλεία του Θεού, στο γήινον σκέλος.**

Αλλά τα δύο σκέλη κρατούν ένα σώμα. Μία είναι η Βασιλεία του Θεού.**Αυτός που είμαι εδώ, στο γήινο σκέλος της Βασιλείας του Θεού, αυτός θα είμαι και εκεί. Δεν μπορώ να είμαι κάτι διαφορετικό εδώ και κάτι διαφορετικό εκεί.** Γι΄αυτό, αν φύγω άγιος, θα ζήσω εν αγιότητι στη Βασιλεία του Θεού.**Αν δεν φύγω άγιος, αλλά μοχθηρός, κακοήθης, παραβάτης των εντολών του Θεού κλπ., δεν μπορώ να μπω στη Βασιλεία του Θεού. Δεν είναι δυνατόν. Γιατί δεν μπήκα ήδη στη γήινη πραγματικότητα. Δεν μπήκα στα μυστήρια της Εκκλησίας, μέσα στην πνευματική ζωή, στη ζωή του Αγίου Πνεύματος, εν Χριστώ Ιησού. Ή μέσα στη ζωή του Χριστού εν Αγίω Πνεύματι. Δεν μπήκα. Δεν μπορώ λοιπόν να μπω, ούτε σε εκείνη την ουράνια πραγματικότητα.**

Με τι λοιπόν ωμοιώθη η Βασιλεία των Ουρανών; «*Ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε*

συνᾶραι λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ». «Με κάποιον βασιλέα άνθρωπον, που θέλησε να λογαριαστεί με τους δούλους του». Να του δώσουν λογαριασμό, πού βρίσκονται στα οικονομικά. Πράγματι και ενώ εδίδετο ο λόγος, βρέθηκε κάποιος δούλος, μας λέγει η παραβολή, ο οποίος χρωστούσε στο αφεντικό του, στον κύριό του μύρια τάλαντα! Ο αριθμός μύρια, όπως θα γνωρίζετε είναι ο δέκα χιλιάδες (10.000). Συνεπώς **μύρια τάλαντα σημαίνει ένα ποσόν 10.000 ταλάντων**. Πρέπει όμως ευθύς εξαρχής να πούμε ότι στην παραβολή αυτή βλέπομε ότι ο **κάθε άνθρωπος έχει να δώσει λόγο στον Θεό για τα πεπραγμένα του. Είναι μία μεγάλη αλήθεια, είναι μία μεγάλη πραγματικότης, που δυστυχώς διαφεύγει σε πολλούς χριστιανούς μας**. Όσο για κείνους που μιλάνε για ελευθερία, μία ελευθερία κατασκεύασμα του δικού τους του μυαλού, λένε ότι... «*αφού είμαι ελεύθερος, γιατί θα πρέπει να δώσω λόγο των πεπραγμένων μου; Διότι αυτό θα πει είμαι ελεύθερος. Δεν έχω λόγο να δώσω λόγο πουθενά. Ούτε σε ανθρώπους ούτε στον Θεό*». **Αλλά θα βρεθούν προ εκπλήξεως οι άνθρωποι αυτοί, όταν αντιληφθούν ότι η έννοια της ελευθερίας δεν είναι όπως αυτοί νόμισαν, δίδοντες μία διάσταση φιλοσοφική. Αλλά όπως την νοεί την ελευθερία ο λόγος του Θεού**. Έτσι **η κρίσις του Θεού, αγαπητοί μου, είναι μία φοβερή πραγματικότητα. Και είναι η κρίσις τόσο προσωπική, όσο και γενική**. Ο καθένας που φεύγει από τον παρόντα κόσμον, κρίνεται. Και όταν έλθει ο Χριστός, θα κριθεί ολόκληρη η ανθρωπότητα, στη γενική κρίση.

Και τότε εμφανίζεται, όπως λέγει η περικοπή, ένας οφειλέτης μυρίων ταλάντων. Δεν ξέρω αν γνωρίζετε τι ήταν το τάλαντο. Ήταν το μεγαλύτερο νόμισμα, το οποίον δεν είχαν μόνον οι Έλληνες, είχαν κι άλλοι λαοί και ήταν τριών ποιοτήτων. Ήταν το χρυσούν τάλαντον, ήταν το αργυρούν, ήταν και το χαλκούν. Μάλιστα όταν ο Τωβίτ στέλνει τον γιο του στους Ράγους της Μηδίας, με ένα παλιό χρέος ενός φίλου, θα του έδινε λοιπόν το χρέος αυτό, γιατί ήταν κάποια τάλαντα. Το τάλαντο το χρυσούν ήταν βεβαίως κι εκείνο που είχε τη μεγαλύτερη αξία. Είχε πολύ βάρος. Ήτο ασήκωτο. Και η αξία ενός χρυσού ταλάντου, αττικού ταλάντου, αττικού -σας είπα τον Τωβίτ, για να σας πω ότι και στην Ανατολή χρησιμοποιούσαν το τάλαντο· το αττικό τάλαντο ήταν... όχι αρχαιολογική αξία, αλλά πραγματική, εις χρυσόν, ήτο, παρακαλώ, διακόσιες σαράντα χρυσές λίρες Αγγλίας. Ήταν το τάλαντο το αττικόν. **Μύρια τάλαντα σημαίνει δύο εκατομμύρια τετρακόσιες χιλιάδες χρυσές λίρες Αγγλίας!** Με την πραγματική αξία, τη σημερινή. **Αυτό δείχνει πόσο χρεώστης ήταν αυτός ο άνθρωπος έναντι του Θεού.**

Ναι. **Το χρέος είναι οι αμαρτίες**. Γι' αυτό λέμε στην Κυριακή προσευχή: «*καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν*», και άφησέ μας, δηλαδή συγχώρεσέ μας, δηλαδή να διαγράψεις, τι; *Τὰ ὀφειλήματα*. ***«Ὀφείλημα»* θα πει χρέος**. **Να διαγράψεις τα χρέη μας**. **Και τα οφειλήματα αυτά είναι, οφειλήματα παραβάσεων και οφειλήματα παραλείψεων. Τι παρέβην και τι έπρεπε να κάνω και δεν το έκανα.** Πόσο βαθύ σκοτάδι αγαπητοί μου υπάρχει σε πολλούς που νομίζουν ότι είναι

αθώοι απέναντι του Θεού! «*Εγώ*», λέει, «*εγώ δεν έχω αμαρτίες*». Κι αν βέβαια κάποιες ειπωθούν... «*Και τι είναι αυτό; Όλοι οι άνθρωποι κάνουν αυτό, κάνουν εκείνο*». Φοβερό πράγμα, φοβερόν! **Το χρέος μένει ανεξόφλητον.** Κάποτε είχα πει..., πολλές φορές το έχω πει, δεν πειράζει αν γρήγορα γρήγορα το ξαναπώ εν παρενθέσει, ότι **το χρέος μεγαλώνει απέναντι στον Θεό, γιατί είναι ο Θεός. Ανάλογα με το πρόσωπο είναι και η εκτίμηση του χρέους** . Δηλαδή· για να το καταλάβομε... Τι είπαμε είναι το χρέος; Παράβασις. Και ακόμη τι είναι; Παράλειψις. Να πάρω μία παράβαση εντολής. Παραβαίνω μία εντολή. Εάν σε ένα μικρό παιδί δώσω ένα χαστούκι, δεν έχει και πολλή σημασία αυτό. Θα κλάψει αυτό, το πολύ να μου διαμαρτυρηθούν οι γονείς του. Αν δώσω το ίδιο χαστούκι στον Δήμαρχο της πόλεως, το πράγμα διαφέρει. Εάν δώσω στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ένα χαστούκι δημοσίως, το πράγμα ακόμη διαφέρει. **Εάν τώρα κάνω μία προσβολή στον Θεό, πόση είναι η προσβολή; Όσο είναι το πρόσωπον. Ο Θεός είναι άπειρος και η προσβολή είναι άπειρος. Ο Θεός είναι αιώνιος και η προσβολή είναι αιώνιος.**

Λέει κάποιος, ερωτά ο Ιερός Χρυσόστομος, λέει κάποιος: «*Καλά, εγώ αμάρτησα για ένα λεπτό, και θα τιμωρούμαι αιώνια;*». **Ναι. Γιατί; Γιατί σε Εκείνον που αμάρτησες, είναι άπειρος και αιώνιος. Για να καταλάβομε, γιατί με το ποσόν αυτό ο Κύριος θέλει να δείξει πως ο κάθε άνθρωπος είναι χρεώστης** . Και μη λέμε, αγαπητοί μου, εκείνο το παραμύθι κυριολεκτικά του διαβόλου παραμύθι, ότι δεν έχομε αμαρτίες και ότι δεν κάνομε τίποτα και ότι είμεθα αθώοι άνθρωποι. Έτσι, **ποιος μπορεί να εξοφλήσει αυτόν τον όγκον του χρέους; Ένας μόνον. Ο Θεός.** Όπως εδώ έρχεται ο δούλος και τον παρακαλεί τον Κύριό του: **«*Κύριε*»**, λέει, «*μακροθύμησον ἐπ᾽ ἐμοὶ*», «*μακροθύμησε σε μένα, θα σου το εξοφλήσω*». Τι θα εξοφλήσεις, άνθρωπε; Τι θα εξοφλήσεις; Δούλος είσαι και δεν είναι δυνατόν να δουλεύεις για να δίνεις χρήματα στο αφεντικό. Δούλος είσαι. Τι θα κάνεις;**Ένας το ξόφλησε το χρέος για τον καθένα μας. Ο Ιησούς Χριστός** . Λέει στους Κολοσσαείς ο Απόστολος Παύλος: «*Καὶ ὑμᾶς, νεκροὺς ὄντας ἐν τοῖς παραπτώμασι -νεκροί στα παραπτώματα-, συνεζωοποίησεν ὑμᾶς σὺν αὐτῷ -μαζί με τον Χριστόν, ο Πατήρ μας εζωοποίησε-***,** *χαρισάμενος ἡμῖν πάντα τὰ παραπτώματα -μας χάρισε όλα μας τα παραπτώματα- ἐξαλείψας τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον* -Ξέρετε ότι το χρέος είναι με ένα χειρόγραφο, με μία συναλλαγματική, με ένα συμβόλαιο, με ένα χαρτί. Με ένα χαρτί, που λέμε «*σε τυλίγει σε μία κόλλα χαρτί ο δανειστής σου*». Χειρόγραφον χρέους. *Ε,* λέγει, *μας το εξάλειψε αυτό- προσηλώσας αὐτὸ* **-**Ποιο; *Το χειρόγραφο προσηλώσας, το κάρφωσε- τῷ σταυρῷ*». Εκεί το χρέος. Σαν να είναι ο δανειστής στον οποίον χρωστάμε και να μας πει: «*Το βλέπεις; Στο χέρι μου το κρατάω. Μου χρωστάς. Το βλέπεις;*». Και να πάει μπροστά στα μάτια μας να το σχίσει. Αυτό θα πει το κάρφωσε πάνω εις τον σταυρό. Εκπληκτικόν.

Και μη έχων ο δούλος να εξοφλήσει το χρέος στην παραβολή, τι κάνει ο κύριος; Δεν είχε. «*Ἐκέλευσεν πραθῆναι*». «*Διέταξε να πουληθεί*». «*Να πουληθεί*», λέει, «*η*

γυναίκα, του...-έτσι εγίνετο στην αρχαιότητα. Το υλικό της παραβολής είναι παρμένο από την αρχαιότητα και από την πραγματικότητα-, *τα παιδιά του, ό,τι είχε και δεν είχε και να προσμετρηθεί»*. Ξέρετε πόσο κόστιζε ένας δούλος; Πάμφθηνος. Η γυναίκα δε ακόμα πιο φθηνή. Λοιπόν; Τι να εξοφλήσεις άνθρωπε; Και τι γίνεται τώρα; Εν τω μεταξύ ο δούλος πωλούμενος**... κι αυτός ακόμη θα επωλείτο ο δούλος για να εισπράξει το αφεντικό το χρέος που του όφειλε. Τι σήμαινε; Ότι θα υφίστατο αλλοτρίωσιν. Θα αλλοτριώνετο από τον κύριόν του.** Τι θα πει αυτό; **Αυτή η αλλοτρίωσις είναι η αιωνία κόλασις. Σε πουλάει το αφεντικό. Σε διώχνει ο Θεός. Όταν σε διώχνει ο Θεός, πού θα πας; Πού αλλού; Δεν υπάρχει πουθενά αλλού, παρά η κόλασις. Αυτή η αλλοτρίωσις**.

Ο δούλος είδε ότι δεν υπάρχει σωτηρία. «*Πεσὼν οὖν ὁ δοῦλος -Και τον παρακαλούσε, Μακροθύμησε-* λέει-*σε μένα*». Έπεσε, γονάτισε κάτω. Και το αφεντικό: «*Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος...*». Τι ωραίες εικόνες! **Είναι μία απλή πράξη αιτήσεως μακροθυμίας**· που είπε ο δούλος: «*Μακροθύμησον ἐπ᾽ ἐμοὶ*». **Και αυτό όλο επέφερε την αλλαγή, την εξόφληση του χρέους.** «*Λυπήσου με». «Στα χαρίζω». «Λυπήσου με». «Στα χαρίζω!»*. **Αυτό δείχνει περίτρανα ότι η μετάνοια και η αίτησις συγχωρήσεως, αγαπητοί μου, μας απαλλάσσει από την αιώνια καταδίκη.**

Αλλά ας προσέξομε και κάτι ερμηνευτικό. Όταν ο Κύριος λέγει «*ἐκέλευσεν πραθῆναι», διέταξε να πουληθεί,* **αυτό εκφράζει το πνεύμα της Παλαιάς Διαθήκης**. Διότι «*πᾶσα παράβασις καὶ παρακοὴ ἔλαβεν ἔνδικον μισθαποδοσίαν*». Παρέβης; Θα τιμωρηθείς. **Αντίθετα το «*σπλαχνισθείς*» εκφράζει το πνεύμα της Καινής Διαθήκης**. **Αυτά βέβαια ως προς τις σχέσεις ανθρώπου-Θεού. Μένουν όμως και οι σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων**.

Και σημειώνει η παραβολή: *«Ἐξελθὼν δὲ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος...». Μόλις βγήκε από τον χώρο, το γραφείο του αφεντικού, κατεβαίνει τα σκαλοπάτια βρίσκει έναν σύνδουλό του.* «Α*, έλα εδώ, έλα εδώ. Μου χρωστάς 100 δηνάρια*». Εκατό δηνάρια... δύο λίρες. «*Έλα δω. Ξόφλησέ μου το χρέος που μου οφείλεις*». Εκεί βάζει τη λέξη: ***«Ἔπνιγεν αὐτὸν»***. Αυτό που λέμε στη γλώσσα μας: «*Με έπνιξε ο δανειστής μου*». Αυτό είναι κυριολεξία. Δεν είναι μεταφορικό. Διότι ο δανειστής έβαλε τον αντίχειρα, το μεγάλο δάχτυλο, εδώ στο καρύδι του χρεοφειλέτου και το ζουλούσε το δάχτυλό του και κυριολεκτικά τον έπνιγε. «*Δώσ᾽ μου αυτά που μου χρωστάς*». ***«Ἔπνιγεν αὐτὸν»***. «*Σε παρακαλώ*», του λέει, «*μακροθύμησε σε μένα, θα σου τα πληρώσω*». Τι είναι 100 δηνάρια; Δύο λίρες. Ε, εύκολο είναι. «*Όχι· τώρα!*». Και τον έβαλε στη φυλακή. Είδαν τη συμπεριφορά αυτή οι άλλοι σύνδουλοι, τρόμαξαν και πήγαν και διασάφησαν εις τον κύριόν των αυτά που είδαν και άκουσαν. Τότε βέβαια ο κύριος εκάλεσε τον δούλον και του λέει: «*Δούλε αχρείε και πονηρέ, εγώ σου χάρισα τόσο υπέρογκο ποσόν, εσύ δεν μπορούσες να μακροθυμήσεις εις τον σύνδουλόν σου*». **Εδώ όμως δείχνει την πελώρια διαφορά των όσων χρεωστούμε στον Θεό και των**

όσων μας χρωστούν οι άλλοι άνθρωποι σε μας . Εντούτοις, ενώ το ποσόν είναι μικρό… δηλαδή τι θα πει; Άνθρωπος και άνθρωπος. Μου δίνουν ένα σκαμπίλι… αυτό που σας είπα το παράδειγμα προηγουμένως. Το ίδιο είναι με το σκαμπίλι που θα δώσω στον Θεό και θα Τον προσβάλλω; **Είναι μικρό πράγμα, είναι πολύ μικρό. Εντούτοις, δεν μπορούμε να ξεπεράσουμε τον εαυτό μας, για να μπορούμε να συγχωρήσουμε τους άλλους ανθρώπους για εκείνα τα οποία μας έχουν κάνει**. **Πολύ δε παραπάνω όταν μας ζητούν επίμονα τη συγνώμη.**

Το συμπέρασμα της παραβολής; Ω, το συμπέρασμα της παραβολής το εξάγει ο ίδιος ο Κύριος: *«Οὕτω καὶ ὁ πατήρ μου ὁ ἐπουράνιος ποιήσει ὑμῖν -Έτσι θα σας κάνει και ο Πατέρας μου ο επουράνιος-, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν τὰ παραπτώματα αὐτῶν». «Εάν δεν αφήσετε»*, λέει, «*τα αμαρτήματα των άλλων **από την καρδιά σας, με την καρδιά σας**».*

Αγαπητοί μου, **ο Θεός απεκάλυψε το πνεύμα της βασιλείας Του. Αλλά οι άνθρωποι δεν συμμορφώνονται με αυτό**. Και τίθεται το ερώτημα: Μας συμφέρει; Να μην συμμορφωθούμε; Δεν θα μπούμε στη Βασιλεία του Θεού. Μας συμφέρει; **Κι αν υποτεθεί ακόμη ότι ο Θεός παρά ταύτα μας συγχωρούσε, κι αν δεν συγχωρούσαμε τους άλλους ανθρώπους, εμείς, θα είχαμε ειρήνη, ερωτώ, θα είχαμε ειρήνη στην ψυχή μας, και οι σχέσεις μας θα ήταν αγαθές με τον πλησίον μας;** Όχι. Μας συμφέρει; Όχι. **Μήπως δημιουργεί αυτοτιμωρία ένας που δεν συγχωρεί και αυτοβασανίζεται; Και αυτοτιμωρείται;** Μας συμφέρει; Όχι. **Έτσι λοιπόν, δεν μας συμφέρει. Διότι ούτε ο Θεός μας συγχωρεί, ούτε αγαθές σχέσεις μπορούμε να έχουμε, να αναπτύξουμε με τους άλλους ανθρώπους, αν δεν μάθουμε να ζητούμε τόσο τη συγχώρηση του Θεού, όσο και να δίδομε συγχώρηση εις τους άλλους ανθρώπους**. Εμπρός λοιπόν, αγαπητοί μου, **εμπρός λοιπόν**, **ας μάθομε να συγχωρούμε απεριόριστα. Και εύκολο είναι και μας συμφέρει.**

ΠΗΓΕΣ:

- Απομαγνητοφώνηση ομιλίας δια χειρός του αξιοτίμου κ. Αθανασίου Κ.
- http://www.arnion.gr/mp3/omilies/p_athanasios/omiliai_kyriakvn/omiliai_kyriakvn_539.mp3

(Επιμέλεια: Ελένη Λιναρδάκη, φιλόλογος)